

ORĘDOWNIK POWIATU KOZMINSKIEGO

Abonament:

kwartalnie: w ekspedycji . . . . . 300.00 mk.
„ na pocztę . . . . . 330.00 mk.
numer pojedynczy . . . . . 15.00 mk.

Dział urzędowy ≡ nieurzędowy

Koźmin, sobota dnia 26-go sierpnia 1922 r.

Ogłoszenia:

wiersz 1-lin. nonp. na str. 6-cio lin. lub miejsce jego 20.00 mk.
wiersz reklamowy nonparelowy na stronie 8-linowej 50.00 mk
Dla ogłaszających z poza powiatu 100 % więcej

Nr. 68

Za redakcję: Dział urzędowy: Starostwo; nieurzędowy: E. Kraszewski w Koźminie
Wychodzi 2 razy tyg. Ogłoszenia przyjmuje się do wtorku i piątku godz. 9 przedpół.

Druk: ZAKŁAD GRAFICZNY EDWARDA KRASZEWSKIEGO w KOŹMINIE
Nakład własnej księgarni. Telefon 34. Adres telegraficzny: Orędownik Koźmin

Rok 35

W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w za-
kładzie, strajków lub tym podobnych nieprzewidzianych okoliczności
wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają
prawa domagania się niedostarczonych numerów lub doudszkodowania.

Dział urzędowy

Nr. 392. KALENDARZ WYBORCZY

i instrukcja dla pp. Burmistrzów, Sołtysów
gminnych i dworskich oraz Komisarzy ob-
wodowych powiatu Koźmińskiego co do ich
czynności wyborczych do Sejmu i do Senatu:

1. Dnia 28-go sierpnia b. r. pp. burmistrzowie,
sołtysi gminni i dworscy wywieszają do publicznej
wiadomości we wszystkich zamieszkałych miejscowo-
ściach — na miejscach widocznych — odpowiednią
ilość obwieszczeń Starostwa z dnia 24 sierpnia 1922,
Nr. dz. 4907/22 St. dotyczącego podziału powiatu na
obwody głosowania itd. (Art. 29, punkt 1, i artk. 31,
punkt 3 ustawy). Co do oddioru tych obwieszczeń
przez umyślnych posłańców z Komisarjatów obwo-
dowych otrzymają sołtysi na Konferencji w Koźmi-
nie w dniu 25 sierpnia 1922 bliższą informację, tak
samo pp. burmistrzowie co do odbioru tych ob-
wieszczeń ze Starostwa.

2. Dnia 30-go sierpnia b. r. Pp. burmistrzowie
i komisarze obwodowi przesyłają posłańców na Sta-
rostwo w celu odbioru formularzy spisowych wybor-
ców dla ich gmin i obszarów dworskich oraz spisów
abecadłowych dla Obwodowych Komisji Wyborczych.

3. Dnia 1-go września 1922 roku.

a) Pp. Sołtysi gminni i dworscy przesyłają posłań-
ców do ich komisarzy obwodowych po formula-
rze wymienione pod punktem 2-gim (powyżej)
t. j. spisy wyborców i sołtysi, których gmina
tworzy obwód głosowania, po abecadłowe spisy
wyborców dla Obwodowej Komisji Wyborczej.
b) Pp. burmistrzowie, sołtysi gminni i dworscy wy-
wieszają do publicznej wiadomości nadesłane im
przez Okręgową Komisję Wyborczą w Ostrowie
obwieszczenia o dniu wyborów, godzinach
głosowania, liczbie posłów, którzy mają być wy-
brani w Okręgu, miejscu, czasie, sposobie i o-
statnim terminie zgłaszania kandydatów itd. (Art.
31, punkt 1 ustawy).

4. Dnia 2 września 1922 roku.

a) Rady miejskie i Rady gminne względnie zebrania
gminne tych miejscowości (miast, gmin), w któ-
rych znajduje wzgl. znajdują się obwody głoso-
wania, dokonują wyboru 3 członków i 3 zastę-
pców do Obwodowej Komisji Wyborczej w myśl
art. 22 punkt 7 i 8 przy zastosowaniu co do wy-
boru tych członków przepisów art. 20, punktu
3 i 6 ustawy czyli, że Przewodniczący Rady
miejskiej względnie Rady gminnej względnie soł-
tys zwołują co najmniej 4 dni przed dniem
wyboru członków Rady miejskiej, wzgl. gmin-
nej, względnie zebrania gminnego, dokonują
wyboru kartkami i spisują protokół. Za wybra-
nych uważa się tych, którzy otrzymali najwięk-
szą ilość głosów. W razie równości rozstrzyga
los wyciągnięty przez przewodniczącego wzglę-
dnie sołtysa.

b) Pp. burmistrzowie i sołtysi gminni zawiadamiają
o wyborze (zobacz powyżej 4 a) bezzwłocznie
Prezesa Okręgowej Komisji Wyborczej w Ostro-
wie, czyli wysyłają zaraz listem pociągowym
protokół z wyborów (pozostawiając sobie odpis
tego) do Prezesa Okręgowej Komisji Wyborczej
w Ostrowie. (Art. 22 punkt 9 ustawy.)

5. Dnia 7-go września 1922 roku.

a) Pp. burmistrzowie, sołtysi gminni i dworscy otr-
zymują od Prezesa Okręgowej Komisji Wybor-
czej w Ostrowie zawiadomienie o składzie od-
nośnych Obwodowych Komisji Wyborczych, które
podają do publicznej wiadomości. (Art. 31 punkt
2 i 3 ustawy.)

b) Pp. burmistrzowie, sołtysi gminni i dworscy spor-
ządzają dla każdej miejscowości (obrębu gminy
wzgl. obszaru dworskiego) 3 egzemplarze spi-
sów wyborców do Sejmu i 3 egzemplarze spi-
sów wyborców do Senatu (wzór nr. 1 otrzy-
many formularzy) w myśl art. 1, 2 punkt 1,
art. 3 punkt 1—3 i 6, art. 4, 32 i 33 ustawy,
§§ 1 do 7 rozporządzenia wykonawczego, §§ 1,
2 i 10 ustawy o ordynacji do Senatu oraz udzie-
lonych na konferencji w Koźminie wskazówek.

6. Dnia 8-go września 1922 roku.

a) Pp. burmistrzowie, sołtysi gminni i dworscy prze-
syłają (ewtl. przez umyślnego posłańca) sporzą-
dzone w dniu 6 września 1922 (zobacz powyżej
5 b) 3 egzemplarze spisów wyborców do Sejmu

i 3 egzemplarze spisów wyborców do Senatu
właściwemu przewodniczącemu Obwodowej Ko-
misji Wyborczej t. j. do lokalu urzędowania Ob-
wodowej Komisji Wyborczej, do której ich gmina
względnie obszar dworski (zobacz obwieszczenia
(plakaty) Starostwa z dnia 24 sierpnia 1922 Nr.
dz. 4907/22 St. oraz punkt 1 niniejszego) przy-
należy (Art. 34, punkt 1 ustawy.)

7. Dnia 14-go września 1922 roku.

Pp. burmistrzowie, sołtysi gminni i dworscy otr-
zymają od właściwej Obwodowej Komisji Wyborczej
uwiadomienie, iż spis wyborców będzie wyłożo-
ny do przejrzenia w lokalu urzędowania Obwo-
dowej Komisji Wyborczej przez dni 14, co
pp. burmistrzowie, sołtysi gminni i dworscy o-
głaszają publicznie w ich gminie w sposób, uży-
wany do ogłoszeń (Art. 34, punkt 3 ustawy.)

8. Dnia 19-go października 1922 r.

Okręgowa Komisja Wyborcza w Ostrowie prześle
pp. burmistrzom, sołtysom gminnym i dworskim 3-cie
egzemplarze spisu wyborców, które należy przechować.
(Art. 40 ustawy)

9. Dnia 22-go października 1922 r.

Pp. burmistrzowie, sołtysi gminni i dworscy otr-
zymają od właściwej Obwodowej Komisji Wyborczej
zawiadomienie o wyłożeniu przez 5 dni do publiczne-
go przejrzenia w lokalu urzędowania Obw. Kom. Wyb.
spisu wyborców zatwierdzonego ostatecznie, co ogło-
szą pp. burmistrzowie, sołtysi gminni i dworscy publi-
cznie w obrębie ich gminy w sposób, używany do o-
głoszeń (Art. 43, punkt 1 ustawy.)

10. Dnia 4-go i 5-go listopada br. oraz dnia 11-go
i 12-go listopada br.

W przeddzień wyborów do Sejmu tj. od godziny
6-tej wieczorem dnia 4 listopada 1922 i przez cały
dzień wyborów tj. dnia 5 listopada 1922 oraz w przed-
dzień wyborów do Senatu tj. od godziny 6-tej wieczo-
rem dnia 11 listopada 1922 i przez cały dzień wybo-
rów tj. 12 listopada 1922 jest sprzedaż, wyszynk lub
podawanie trunków alkoholowych zakazane na całym
obszarze wyborczym tj. w całym powiecie Koźmiń-
skim.

Wobec tego wydadzą pp. komisarze obwodowi i
burmistrzowie na czas (kilka dni) przed wyborami z
mego polecenia zakaz sprzedaży, wyszynku i podawa-
nia trunków alkoholowych w obrębie ich obwodów
wzgl. miast a pp. sołtysi gminni i dworscy ogłoszą
zakaz ten w zwykły sposób w ich gminach wzgl. ob-
szarach dworskich. (Art. 64 ustawy.)

11. Uwagi i wyjaśnienia:

a) Daty wyżej wymienione oznaczają ostateczne
terminy dla poszczególnych czynności wybor-
czych a zatem należy przed tymi terminami
wszelkie czynności załatwić.

b) Wszystkie wyżej wymienione terminy przed
dniem wyborów do Senatu dotyczą zarówno
wyborów do Sejmu jak i Senatu.

c) Obwieszczenia w myśl art. 31 punkt 1 i 2 oraz
art. 29 punkt 1 (zobacz powyżej punkty 1-szy,
3-ci b, i 5-ty a, niniejszego) i wszelkie dalsze
zmiany powinny być wykonane przez rozlepianie
plakatów w wszystkich zamieszkałych miejscowo-
ściach, przynajmniej po jednym w każdej i po-
winny być utrzymane, a w razie potrzeby zastę-
powane nowymi do końca procedury wyborczej,
poza to ogłoszenia te powinny być wykonane w
sposób zwykły w danej gminie używany przy o-
głaszaniu rozporządzeń. Pp. burmistrzowie,
sołtysi gminni i dworscy winni zatem pewną
ilość ogłoszeń trzymać w rezerwie celem wy-
wieszenia ich w miejsce zniszczonych. (Art.
31 punkt 3 ustawy.)

d) Spisy wyborców tak do Sejmu jak do Senatu win-
ny być sporządzone w myśl §§ 1, 2, 3, 4, 5, 6
i 7 rozporządzenia wykonawczego (Dz. U. R. P.
nr. 66, poz. 595, rok 1922) a mianowicie. For-
mularze do spisów wzór nr. 1, dostarczy Staro-
stwo, oraz twarde okładki, w które formularze
spisowe wszyć należy. Formularze wpisowe win-
ny być po wszyciu zesnurowane, a końce sznur-
ka mają być przymocowane do okładki zeszytu
lakową piaczą gminy lub też o ile gmina tak-
kiej pieczęci nie posiada, to końce sznurka na-
leży przykleić za pomocą małej kartki papieru,
na której winien być wyciśnięty stempel w ten
sposób, aby część odcisku stempla była na kar-
tce a druga na okładce.

Wszelkie skreślenia i poprawki na spisie win-
ny być wymienione w rubryce „uwagi“

W razie skreślenia kogokolwiek z listy bieżą-
cej numeracji spisu zmieniać nie należy.

Na końcu spisu lub pod ostatnim nazwiskiem

należy wpisać: „Spis ten zawiera . . . . .
nazwisk wyborców“ i pod tem winien być spis
podpisany przez burmistrza, wzgl. sołtysa gmin-
nego wzgl. dworskiego i nosić pieczęć urzędu da-
nego.

Do spisu podpisanego i podstępowanego nie
można dopisywać żadnych nazwisk a w razie
konieczności uzupełnienia spisu należy sporządzić
spis dodatkowy, według wyżej podanych przepisów.

Sposób wypełniania spisu zawiera art. 32
ustawy a mianowicie punkty 1—7.

e) Dostarczaniem lokalu, urny sprzętów i przybo-
rów do pisania dla Obwodowej Komisji Wybor-
czej zajmują się na swój koszt te gminy, w ob-
rębie której Obwodowa Komisja Wyborcza urzę-
duje (posiada lokal urzędowania). (Art. 100 ust.)

Pp. sołtysi tych gmin postarają się przeto za-
wczasu o urnę, sprzęty i przybory do pisania
dla tej Komisji. (Przepisową urnę należy ewtl.
kazać zrobić.)

f) Koszty wyborów w myśl art. 100 ust. rozrepa-
tuje się po ukończeniu wyborów na poszczególne
miasta, gminy i obszary dworskie według liczby
ludności ostatniego spisu ludności (30-go wrześ-
nia 1921).

g. Powiat Koźmiński należy do okręgu nr. 37 czyli
do Okręgowej Komisji Wyborczej w Ostrowie.

h. Pp. Komisarze obwodowi dopilnują, aby czyn-
ności należące do sołtysów gminnych i dworskich
wykonane zostały dokładnie i w terminach prze-
pisanych.

W obec tego zarządzą — po zaznajomieniu się
z ordynacją wyborczą i niniejszymi przepisami,
aby sołtysigminni i dworscy o dokonanych przez
nich czynnościach przewidzianych powyższymi
przepisami zdawali im sprawozdania i to w ten
sposób, aby sprawozdania te wpływały do nich
co najmniej 24 godziny rychiej od ostatecznego ter-
minu czynności sołtysów. W razie niezastoso-
wania się do tego, zarządzą pp. komisarze ob-
wodowi wykonanie czynności przez inne osoby
na koszt odnośnej gminy wzgl. dworu.

Pp. burmistrzowie składać mi będą sprawo-
zdania analogicznie (jak sołtysi.)

i. Sprawy wyborcze na tutejszem Starostwie za-
łatwia starszy sekretarz powiatowy p. Andrzej-
czak, do którego po wszelkie wyjaśnienia i wska-
zówki w danym razie zwracać się należy.

— Nr. dz. 4907/22 St. —

Koźmin, dnia 23 sierpnia 1922 r.

Starosta, Czarnecki.

Nr. 393. Rejestracja Repatriantów z Rosji.

W myśl okólnika p. Wojewody z dnia 1 sierpnia
br. L. dz. 3035/22 V. B. zarządzam niniejszem począ-
wszy od dnia 18 sierpnia br. w całym powiecie ogólną
rejestrację wszystkich repatriantów z Rosji w celu ba-
dania ich potrzeb i ewentualnego pomoczenia w nędzy
przez tut. K. P. J. i R. oraz inne do tego powołane
czynniki. Wszystkie bez wyjątku osoby powyższej ka-
tegorii mają począwszy od wyżej wymienionego dnia
jawić się w Komisarjatch obwodowych i miejskich
urzędach policyjnych przed południem, przynosząc do
kumenty osobiste i zwłaszcza poświadczenia od władz
miejscowych — sołtysów gminnych i przełożonych
obszarów dworskich, — że istotnie w nędzy się znaj-
dują lub z powodu starości albo chorobliwości zarob-
kować nie mogą.

Termin zgłaszania upływa z dniem 20 września
br. — L. dz. 4717/22 St. I. —

Koźmin, dnia 14. sierpnia 1922 r.

Starosta, Czarnecki.

Nr. 394. Następujące osoby zamierzają z powiatu
tutejszego wyprowadzić się do Niemiec.

1. Richard Flagmeier, syn gospodarski z Wielkiego
Zalesia
2. Rozalja Simon, kapitalistka z Borku
3. Herman Urban, osadnik z Głosiń pod Borkiem
wraz z rodziną.

Osoby iluzjedy, mające jakiekolwiek pretensje do
powyższych osób, zechcą się w przeciągu 6 dni w tu-
tajszem Starostwie pokój nr. 3 zgłosić.

Koźmin, dnia 21. sierpnia 1922 r.

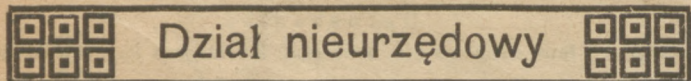
Starosta, w zast. Andrzejczak

Starszy Sekretarz powiatowy

Nr. 395. W ślad tutejszego obwieszczenia z dnia 13.
lipca 1922 Orędownik pow. Nr. 57 pozycja 334, po-
daje do wiadomości, iż Województwo termin wyminy
przez optantów na rzecz Niemiec dowodów osobistych
polskich na niemieckie paszporty wzgl. wykazy oso-
biste ważne równocześnie jako Namiastek Paszportowy

(Personalausweis als Passersatz) przedłużyło do 31. sierpnia br. włącznie. — Nr. dz. 4865/22 St. I. —
Koźmin, dnia 19 sierpnia 1922 r.
Starosta, Czarnecki

Dział nieurzędowy

Ruch w Towarzystwach

Lekcje śpiewu dla Chóru Kościelnego i to starszego odbywają się odgod regularnie co wtorek i piątek od godz. 8—9 i pół dla pań a dla panów od godz. 9 i pół do 10 i pół.

Dla chóru młodszego odbywać się będą regularnie co poniedziałek i czwartek od godz. 7 i pół do 8 i pół.

Proszę o liczne przybycie i chętnych do wstąpienia.
Lekcje dla Chórów Kościelnych odbywać się będą u mnie w domu przy ul. Klasztornej nr. 36 parter. Kurkiewicz, organista

Lekcje śpiewu dla Koła Śpiewackiego odbywają się odgod regularnie w poniedziałek i czwartek u pana Pilarczyka od godz. 8 i pół do 9 i pół dla pań a od godz. 9 i pół do 10 i pół dla panów.

Upraszam o regularne i liczne uczęszczanie. Także proszę chętnych panów i pań którzy posiadają głos do śpiewu o wstąpienie.
Kurkiewicz, organista

Pocztówki

narodowe i inne

poleca w wielkim wyborze

Drukarnia i Księgarnia

Orędownika, w Koźminie

właśc.: E. Kraszewski.

Wszelkie

druki

wykonuje

Zakład Graficzny

E. Kraszewski

Koźmin

Ocet do marynatów
kamyszek do pszyni-
cy zaprawienia, ka-
mien do mydła goto-
wania smary i oliwy
pokost, lakiery, farby

poleca po cenach najtańszych

Nowa Drogerja

Cz. Ogurkowski

Telefon 86

Telefon 86

Einmacheeffig, Blau-
stein für Weizen, Fette
und Ole, Firniß, Lack,
Farben, Seifenstein
empfiehlt zu billigsten

Preisen

W naszym rejestrze handlowym A zapisano dzisiaj pod nr. 15 następującą firmę „Dom Konfekcyjny w Koźminie”. Właściciel Stanisław Wuttkę kupiec w Koźminie. Prokurę udzielono Marji z Jagodzinskich Wuttkowej w Koźminie.

Koźmin, dnia 22. sierpnia 1922 r.

Sąd powiatowy

Wzorcowanie wag dla miasta Koźmina, Tatary, Chełkówek, Białydwór, i Młyńskie Odbudowanie odbędzie się dnia 5. 6. 7. września

br. w lokalu Pana Mrocza

(dawniej p. Kwiatkowskiego)

Wzywamy wszystkich posiadaczy wag aby najpóźniej do dnia 2. b. r. zgłosili swe wagi w biurze Magistrackim celem zarejestrowania.

Koźmin, dnia 25 sierpnia 1922.

Magistrat

Obwieszczenie

W sprawie wyborów do Sejmu i do Senatu wzywa się niniejszem wszystkich posiadaczy względnie zawiadowców domów w mieście Koźminie aby najpóźniej

do czwartku d. 31 sierpnia br.

zgłosili w tutejszym Urzędzie Policyjnym nazwiska wszystkich swych lokatorów.

Niezastosowanie się zostanie policyjnie ukarany.

Urząd policyjny

w zast. Balcerek

Bank Koźmiński

Sp. z nieogr. odpow. w Koźminie.

Konto czekowe w Pocztowej Kasie Oszczędności w Poznaniu nr. 200558, w Polskiej Krajowej Kasie Pożyczkowej w Ostrowie oraz w Banku Związku w Poznaniu

przyjmuje

Oszczędności

płaci procent według umowy i załatwia szybko i tanio — wszelkie sprawy wchodzące w zakres bankowości —

Zapisujcie Orędownik

Kto ma zamiar majątek, gospodarstwo lub kamienice
kupić lub sprzedać
może się zgłosić

W. Wojcieszynski Koźmin

biuro pośrednicze, Pleszewska 7

Wer die Abicht hat ein Gut, Landwirtschaftliches Anwesen oder Haus

zu kaufen oder verkaufen

der melde sich beim Vermittelungsbüro

Okazyjnie na sprzedarz

Kanapa z fotelami (czerwony plusz)

bufet, lustro duże salonowe maszyna do szycia, kompletna sypialka,

wszystko dobrze utrzymane

Witt, Koźmin Rynek Nr. 7

Oddam większą ilość słomy

Sprzedam

wspaniałą lampę gazową

(Kronenleuchter)

Gdzie wskaże Wydawnictwo Orędownika

BANK MŁYNARZY

ZACHODNICH ZIEM POLSKICH

Tow. Akc.

Biura w własnym domu

Poznań, św. Marcin nr. 39

płaci za depozyta:

za wypowiedzenie	dziennem	7 %
"	miesięcznem	10 %
"	kwartalnem	12 %
"	półrocznem	14 %
"	rocznem	16 %

Surowe skóry

kupuje i płaci
najwyższe ceny

dziennie

St. Szymczak

Handel skór

Koźmin, ulica Kaliska nr. 1

Przepraszam gospodarza

Franciszka Stańka z Gościejewa za obelgę i posądzenie, którą wypowiedziałem w Koźminie

Józef Hałupniczak z Mokronosa

Teraz jest czas

sprzątnięte zboże zabezpieczyć!

Najkorzystniej uczynić to można w Krajowym Ubezpieczeniu Ogniomem

Najlepiej Wam doradzi **W. Schwintowski**

zast. procesowy w Koźminie, Murna 24 Tel. 83

Wnioski bezpłatnie!

Wszelkie towary kolonialne, delikatesy, wina, likiery i koniaki z najprzedniejszych fabryk
zawsze świeże cukierki i czekolady

poleca

po najtańszych cenach

Sämtliche Kolonialwaren, Delikatessen, Wein, Eißore und Koniafs altbekannter

Firmen
Konfekts und Schokoladen

empfiehlt

billigst

Stanisław Michalski, Koźmin

Rynek 14 Telefon 5